

[„CEEĂ CE-MI ROADE INIMA...”]
2276 – de Mihai Eminescu



Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

Ceea ce-mi roade inima în privirea viitorului acestei țări nu sînt ideile subversive și de răsturnare cari profanează gurile voastre, ci lipsa voastră de caracter. Ieri republicani, să fi rămas ceea ce erați, Dar învingeați voi, dar învingeam noi, indiferent la urma urmelor, tot adevărul, tot tăria învingea. Dar nu... pipăind pulsul mulțimii, ați simțit că ceea ce noi zicem trage mai greu la cumpănă, și în ultimul moment... în ajunul de-a cadea, ne-ați escamotat ideile, prefăcîndu-vă că renegați pe-ale voastre, că le-ați dezbrăcat ca pe-o haină veche și zdrențăroasă, furînd purpura noastră nepătată. Și ați găsit oameni cari să vă urmeze dintre noi... ceea ce-i și mai trist...

Care e cauza parlamentară pentru cari d-nii Giani, Conta etc. se retrag, care cauza parlamentară și constituțională pentru care intră în cabinet d-nul Carp și Cantacuzino? Nici una. Nu se știe pentru ce unii au ieșit, pentru ce ceilalți au intrat. A fost dorința Coroanei, se zice. Dorința Coroanei nu poate fi să se joace cu convingerile noastre și să ne demoralizeze, dorința ei nu poate fi a face din noi oameni fără de caracter și fără de convingeri hotărîte. Afară de asta ea nu e în discuție. Sau roșii guvernează rău, nu mai merită încrederea Coroanei și atunci un nou apel la țară e necesar, sau ei o merită și atunci să rămîină la putere. Numai astfel lupta noastră are un înțeles, numai astfel știm ce voim unii și alții. dacă e vorba de vot constituțional, fie dusă ad absurdum domnia roșiilor, rămîină Serurii desfrunziți* cum sînt înaintea țării, judece țara și, dacă voiește să-i realeagă, realeagă-i, nu vom avea nimic de zis. Dar sîntem siguri că din momentul ce dispăre perspectiva sacului cu grăunțe, roșii cad și cad pe mult timp. Ce manevră e asta de-a-i face să cază în picioare, ei cari au compromis toate cestiunile? Cază și ei prin votul țării, prin neîncrederea țării, nu prin mici intrigi, nu prin suplantare cu elemente conservatoare, nu prin mașinațiuni bizantine. Au renegat toate principiile lor. Cază prin această renegare. Să nu vedem o piesă nouă, inspirată de alte principii, jucată de aceeași vechi comediani.

Dar Mihălescu a jefuit? Ei bine, Mihălescu va reapărea spălat, devenit conservator. Dar Kalinderu și-a creat sinecură cu venituri de milioane? Ei bine, Kalinderu va deveni conservator și-i va merge tot bine. Pînă cînd comedia aceasta? Pînă cînd panglicăria de principii, pînă cînd schimbările la față de pe o zi pe alta? Sîntem copii noi, pe cari un regisor străin ne pune să ne batjocorim între noi, să ne sfîșiem pentru credințe și, la arătarea unei prăzi, care-i punga noastră, căci e a țării, să ne scuipăm*** și conservatorul să fraternizeze numaidecît cu radicalul, radicalul să devină conservator? Sîntem comedianți cari ne batem de florile mărilor pentru petrecerea și cîștigul străinilor ce trăiesc aci? Sîntem păpuși, îmbrăcate cînd roșu cînd alb, cari azi pun o etichetă, mîne alta, numai să ne meargă nouă personal bine, numai ambițiile noastre să fie satisfăcute? Sîntem bărbați noi sau niște fameni, niște eunuci caraghioși ai marelui Mogul? Ce sîntem, comedianți, saltimbanci de uliță să ne schimbăm opiniile ca cămeșile și partidul ca cizmele? Ceea ce-i e permis d-lui de Bismarck, de-a se juca cu partidele, în urma gloriei sale politice, e permis piticului d. Brătianu, ale cărui zile se numără pe insuccese și ale cărui succese sînt forme goale și mofturi? De cîte ori partidele s-au unit, nu s-au unit decît spre a face un mare rău nației.

S-au unit la 66 ca să răstoarne pe Cuza Vodă. Dacă nu l-ar fi răsturnat, niciodată unirea Ardealului cu Ungaria nu se făcea. S-au unit spre a aduce un Domn străin, pentru că amînduror le convenea un Domn fără inițiativă și necunoscător de țară, sub care amîndoi să-și poată face fără control manevrele. S-au unit pentru a vota concesiile Strousberg. S-au unit pentru a ceda Basarabia. S-au unit pentru a da drepturi la ovrei, s-au unit pentru a proclama regatul. Se vor uni pentru a lărgi drepturile evreilor și a aduce colonii de semiți în țară. În toate dezastrea naționale se vor uni acei preținși reprezentanți ai României, acei Giani, Cariagdi, Carada împreună cu șleahța ruinată a Moldovei, unii în paza greco-bulgarilor, alții în paza jidanilor. Greco-bulgarii și

jidanii, iată adevărații stăpîni ai României, care nu merită acest nume, căci nu mai e țara romînească. Privească cineva forul* din București, văză cele 20.000 de străini ce curg an cu an în țară, văză mortalitatea populației noastre autohtone și se va convinge că suntem jertfa unei colosale mistificații, că sub formele înnoitoare * ale statului național ni se escamotează, zi cu zi, pămîntul, averea, viața copiilor noștri, naționalitatea. Vom spune-o noi adevărul adevărat, voi spune-o eu omul care n-aspiră la nimic, care aș arunca la picioarele ministrului o Stea a României ce-o poartă un trădător de țară, un Bene-merenti ce-l poartă Orașanu și care aș privi ca dezonoare orice semn de grație ce l-aș împărtăși cu acest soi de oameni. Voi spune care-i înțelesul întregii comedii. Oricum* oricine care va vorbi ca mine, va zice poate* niște*** oricine ar pune-o pe*** cu străini din țară, va fi imposibil la guvern. Pentru a ajunge la guvern, conservator sau liberal fii, trebuie să faci cu ochiul unei puteri* străine, că-i vei susține interesele.

Îngăduitorul? Îngăduitor, da, de cîte ori voim să ne sfâșiem noi între noi, îngăduitor de cîte ori devenim oameni fără caracter și fără conștiință, îngăduitor cu mișelia* și felonia, neîngăduitor însă cu orice caracter de om adevărat, neîngăduitor cu orice talent adevărat, cu orice superioritate. Neîngăduitor când ar fi vorba de măsuri contra evreilor sau altor străini. Condamnând la ocnă pe un nebun ca Pietraru, dar iertând pe evreii cari cu sânge rece sfâșie o biată muiere bătrână care privea la înmormântarea unui rabin, îngăduitor cu Arion, cu Boteanu *, cu hoții de bani publici, neîngăduitor cu proletariatul agricol, care ar comite crime de mizerie, de viciile născute sub*** sa jidovime. Un painjenis întreg de grații domnești s-au făcut față cu orice faliment fraudulos, cu orice escrocherie ar comite un străin, dar dacă un român va comite o crimă, îi putrezesc oasele în temniță.

MIHAI EMINESCU
OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro